

Vậy là bạn bị liệt dây thần kinh mặt

Bệnh liệt dây thần kinh mặt là gì?

Liệt dây thần kinh mặt (Bell's Palsy) là bị liệt ở mặt. Điều này có nghĩa là các cơ bắp ở một bên mặt bị tê liệt tạm thời (trong hầu hết trường hợp) với mức độ khác nhau.

Điều này xảy ra là vì các dây thần kinh vận động bị xáo trộn theo cách nào đó. Dây thần kinh mặt điều khiển các cơ bắp mà kiểm soát việc nhắm mắt và chớp mắt, cười hoặc nhăn mặt. Ngoài việc điều khiển các cơ mặt, nhiều thớ dây thần kinh mặt còn điều khiển nước mắt, tuyến mồ hôi và tuyến nước bọt và gây ra khô da, khô mắt và khô miệng.

Liệt dây thần kinh mặt KHÔNG PHẢI là một dạng đột quỵ.

Việc chẩn đoán chứng liệt dây thần kinh mặt được dựa trên triệu chứng lâm sàng (việc bác sĩ khám bệnh) và bằng cách loại trừ các nguyên nhân khả hữu khác của việc bị liệt cơ mặt, chẳng hạn như đột quỵ. Không có thử nghiệm cụ thể nào (trong phòng thí nghiệm) để khẳng định việc chẩn đoán của chứng rối loạn này.

Một thử nghiệm gọi là điện cơ đồ (electromyography - EMG) có thể khẳng định rằng có sự tổn hại dây thần kinh và xác định sự trầm trọng và mức độ liên quan của dây thần kinh. Thường điều này không cần đến tại Khu Cấp cứu. Việc thử máu đôi khi có thể giúp ích chẩn đoán các vấn đề khác mà xảy ra cùng lúc chẳng hạn như tiểu đường và một số bệnh nhiễm trùng. Các thử nghiệm khác chẳng hạn như dò CT hoặc MRI chỉ có thể được thực hiện nếu có đề nghị trong kết quả khám lâm sàng.

Tôi sẽ có cảm giác ra sao ở mặt?

Những cảm giác của bạn có thể thay đổi từ yếu nhẹ cho đến liệt hoàn toàn. Các triệu chứng có thể gồm có mặt bị co giật, yếu cơ hoặc bị liệt ở một bên mặt, hoặc hiếm khi là cả hai bên mặt. Các triệu chứng khác có thể gồm mí mắt và khóe miệng xệ xuống, nhỏ dãi, khô mắt hoặc khô miệng, vị giác bị tổn hại, và chảy nước mắt quá nhiều ở một bên mặt.

Hầu hết các triệu chứng này thường khởi phát một cách bất ngờ và đạt mức cao điểm trong vòng 48 giờ, dẫn đến khuôn mặt bị méo mó đáng kể.

Các triệu chứng khác có thể gồm có đau nhức hoặc khó chịu quanh hàm và sau tai, ù tai ở một hoặc cả hai tai, nhức đầu, mất mát vị giác, phía tai bị ảnh hưởng sẽ rất nhạy cảm đối với tiếng động, có vấn đề trong việc nói năng, cảm thấy choáng váng, và khó khăn trong việc ăn uống (nhai nuốt).

Tại sao tôi bị chứng này?

Liệt dây thần kinh mặt xảy ra khi dây thần kinh điều khiển cơ mặt bị sưng, viêm, hoặc bị nén ép, làm cho cơ mặt bị yếu hoặc bị liệt. Tuy nhiên điều gì thực sự gây ra tổn hại này vẫn không được biết rõ.

Hầu hết các khoa học gia tin rằng việc nhiễm khuẩn siêu vi đã gây ra chứng rối loạn này. Họ cho rằng dây thần kinh mặt bị sưng và viêm nhiễm trong việc phản ứng đối với nhiễm trùng, gây ra sức ép trong ống Fallopio và dẫn đến chứng thiếu máu cục bộ (sự ngăn trở máu và oxygen đến tế bào thần kinh). Trong các trường hợp nhẹ thì dây thần kinh bị ảnh hưởng ít hơn.

Chứng rối loạn này có liên kết với chứng cúm hoặc bệnh giống như cúm, nhức đầu, nhiễm trùng tai giữa mãn tính, cao huyết áp, tiểu đường, bệnh sarcoid, ung bướu, bệnh Lyme, và các chấn thương như nút sọ hoặc thương tích trên mặt.

Thường chúng ta không biết nguyên nhân tại sao bạn bị chứng này.

Vậy là bạn bị liệt dây thần kinh mắt

Chứng này có thể được chữa trị thế nào?

Việc chữa trị được chuyên biệt cho từng cá nhân tùy theo các vấn đề nào khác của bạn và bất kỳ nguyên nhân nào được tìm thấy. Các loại thuốc steroids như prednisone và thuốc giảm đau là cách chữa trị chính yếu.

Một yếu tố quan trọng khác của việc chữa trị là bảo vệ cho mắt. Chứng liệt dây thần kinh mắt có thể ngăn trở khả năng nháy mắt tự nhiên của mí mắt, dễ dẫn đến xốn mắt và khô mắt. Do đó, điều quan trọng là giữ cho mắt được ẩm và bảo vệ mắt khỏi bị thương tích hoặc các mảnh vụn văng vào, nhất là vào ban đêm. Các thuốc nhỏ mắt giúp cho mắt trơn ướt, chẳng hạn như nước mắt nhân tạo (dùng cách mỗi giờ trong ngày) hoặc thuốc hoặc gel nhỏ mắt (dùng ban đêm) và băng che mắt cũng có hiệu quả. Nếu bị đau mắt, hãy gặp bác sĩ ngay.

Đối với một số bệnh nhân, phương pháp vật lý trị liệu để kích thích dây thần kinh mắt và giúp duy trì sức mạnh của cơ mắt có thể giúp ích. Các bài tập thể dục và xoa bóp vùng mắt có thể giúp ngăn ngừa việc co lại vĩnh viễn (cơ bị co rút hoặc ngăn lại) của cơ bị liệt trước khi phục hồi trở lại. Súc nóng ẩm được đắp trên vùng mắt bị ảnh hưởng có thể giúp giảm đau.

Các liệu pháp khác có thể giúp ích cho một số người kể cả kỹ thuật thư giãn, châm cứu, kích thích bằng điện, huấn luyện cách phản hồi sinh học (biofeedback training), và trị liệu bằng vitamin (kể cả vitamin B12, B6, và kẽm [zinc]).

Chỉ dẫn:

Tình trạng của tôi sẽ khá hơn hay không?

Tiên lượng phục hồi cho cá nhân bị liệt dây thần kinh mắt thường là rất tốt. Mức độ thương tổn dây thần kinh sẽ quyết định mức độ phục hồi. Việc phục hồi sẽ dần dà xảy ra và thời gian phục hồi sẽ thay đổi tùy trường hợp. Với chữa trị hoặc không có chữa trị, hầu hết người bệnh sẽ đỡ hơn trong vòng 2 tuần sau khi triệu chứng khởi phát lần đầu và hầu hết sẽ bình phục hoàn toàn, trở lại chức năng bình thường trong vòng 3 đến 6 tháng. Tuy nhiên, đối với một số người, triệu chứng có thể kéo dài lâu hơn. Trong một vài trường hợp, các triệu chứng có thể không bao giờ biến mất hoàn toàn. Trong các trường hợp hiếm, chứng rối loạn này có thể tái phát, cùng bên mặt đã bị ảnh hưởng trước kia hoặc ở bên kia của mặt.

Điều gì xảy ra kế tiếp?

Thường bạn sẽ được khuyên trở lại bác sĩ gia đình để được theo dõi tiếp. Bác sĩ có thể giới thiệu bạn đến bác sĩ chuyên khoa thần kinh (neurologist).

Hãy dùng thuốc theo như đã được kê toa và nếu triệu chứng trở nên tệ hơn hoặc bạn cảm thấy không khỏe, hãy gặp bác sĩ ngay.

Tìm giúp đỡ:

Trong trường hợp khẩn cấp y tế, hãy đến khu cấp cứu gần nhất hoặc điện thoại số 000.

Emergency
Care Institute
NEW SOUTH WALES